

Rodina Winterovcov a Piešťany

The Winter family and Piešťany

Málokterá udalosť tak výrazne ovplyvnila vývoj Piešťan ako v moderných dejinách prenájom tunajších kúpeľov rodine Winterovcov.

V roku 1889 si piešťanské kúpele od ich majiteľa Františka Erdődyho prenajal podnikateľ Alexander Winter. Obdobie rokov 1889 – 1940 kedy mala spoločnosť Alexander Winter a synovia, podnik generálneho prenájmu kúpeľov možnosť usmerňovať a priamo ovplyvňovať vývoj, budovanie a smerovanie kúpeľov Piešťany sa ukázalo ako dôležitý moment v pomerne nedávnej histórii. Bolo to rozhodujúce polstoročie vo vývoji obce Piešťany a kúpeľov a ich premeny z malej obce a provinčných kúpeľov na medzinárodné kúpeľné mesto, nerozlučne späté s menom rodiny Winterovcov, predovšetkým otca Alexandra a jeho synov Ludovíta a Imricha.

Toto obdobie nebolo vôbec jednoduché. Bolo poznačené politickou, hospodárskou i vojenskou nestabilitou (balkánske vojny a 1. svetová vojna /1914 – 1918/), zánikom Rakúsko-uhorskej monarchie a vznikom nového štátu Česko-slovenskej republiky. Pokojné a idylické nebolo ani medzivojnové obdobie. Poznačili ho povojnové hospodárske problémy, veľká hospodárska kríza a zhoršujúca sa politická situácia v Európe po roku 1933, ktorá vyvrcholila rozpadom Československa a 2. svetovou vojnou.

Otec Alexander Winter investoval do obnovy starších kúpeľných budov, kúpeľného parku. Vďaka investíciám i reklame počet kúpeľných hostí postupne narastal. Starosti s vedením kúpeľného podniku a finančné problémy podlomili jeho zdravie. Do riadenia kúpeľov zapojil svojho prostredného syna Ludovíta. Ludovít Winter sa narodil 1. 11. 1870 v Ipelských Šáhach ako tretie dieťa rodičom Alexandrovi Winterovi a Henriete, rodenej Kácserovej. Mal staršieho brata Františka, staršiu sestru Milku a po ňom sa narodil ešte brat Imrich. Študoval na Technickej univerzite vo Viedni, štúdiá však nedokončil pretože otec Alexander ho zavolať do Piešťan, aby mu pomáhal s vedením podniku. A tak mladý, 20-ročný, Ludovít prichádza do Piešťan, ktoré sa stali jeho celoživotným osudom.

V roku 1899 bol na jeho podnet vytvorený symbol – obchodná značka kúpeľov – preslávený barlolámač. Ten je dodnes najznámejším symbolom Piešťan – kúpeľov i mesta.

Po smrti otca v roku 1909 zodpovednosť za vedenie firmy prešla na Ludovíta a jeho brata Imricha. Ich prednosťou bolo, že sa dokázali obklopiť ľuďmi, ktorí im pomáhali zvelaďovať kúpele. Boli to nielen členovia rodiny ale i blízki spolupracovníci: správca kúpeľov V. Vlk, prokurista E. Tolnai, právnik JUDr. E. Majerčák, architekti H. Böhm, Á. Hegedüs, E. Belluš, F. Wimmer, lekári MUDr. E. Weisz, MUDr. Š. Kollár, MUDr. E. Cmunt, notár obce Piešťany A. Kajlich, farár a starostovia obce Piešťany G. Štefanka a neskôr A. Šindelár.

Za pôsobenia Winterovcov boli postavené také významné budovy ako Robotnícky špitál, Kúpeľná dvorana (otvorená roku 1894), Kúpele Františka Jozefa (otvorené v roku 1898), Pro Patria (1916), liečebný dom Cyril (1929), komplex Eden a Excelsior, dnešná Jalta (1929), reštaurácia Červená veža (1929) a termálne kúpalisko Eva (1934). Najvýznamnejšou a najkrajšou stavbou tohto obdobia bol a dodnes zostáva Hotel Thermia Palace a kúpele Irma (1912).

Udelenie čestného občianstva mesta Piešťany Ludovítovi Winterovi in memoriam (19. 6. 2002) možno charakterizovať ako ocenenie neopakovateľného prínosu a vkladu Winterovcov do vývoja Piešťan.

Only few events in modern history have influenced the development of Piešťany in such a significant way as letting the local spa to the Winter family.

The businessman Alexander Winter rented the Piešťany spa from their owner František Erdődy in 1889. The period between the years 1889 and 1940, during which the Winter family rented the spa, proved to be very important for the history of the spa.

In the development of the town of Piešťany and of its spa it was a crucial half a century, which saw the small town and its provincial spa transformed into an international spa town that became inseparably linked with the name of the Winter family, especially with the father Alexander Winter and his sons Ludovít and Imrich.

This period was not easy at all. It was marked by political, economic and military instability (the Balkan wars and World War I. /1914-1918/), the dissolution of the Austro-Hungarian Monarchy and the foundation of a new state, the Czechoslovak Republic. The interwar period was neither calm nor idyllic. It was hallmarked by post-war economic difficulties, the Great Depression and the deteriorating political situation in Europe after 1933, which culminated in the dissolution of Czechoslovakia and World War II.

The father Alexander Winter invested in the renovation of the older spa buildings and the spa park. It was thanks to his investments and advertising that the number of the spa guests was gradually increasing. The concerns related to the management of the spa business and financial problems undermined his health. Alexander thus decided to engage his son Ludovít to manage the spa business. Ludovít Winter was born on 1 November 1870 in Šahy as a third child to his parents Alexander Winter and Henrieta Winter, born Kácserová. He had an older brother František, an older sister Milka and a younger brother Imrich. He studied at the Technical University of Vienna; however, he did not complete his studies because his father called him to Piešťany to assist him with the spa management. And thus so young, aged 20, Ludovít arrived in Piešťany and Piešťany was to become his lifelong destiny.

The spa trademark, the renowned Crutch-breaker, was created on his initiative in the year 1899. This symbol has remained the most famous symbol of Piešťany, both of the spa and of the town, down to the present day.

After their father's death in 1909 it was up to Ludovít and his brother Imrich to lead the business. Their advantage was that they were able to surround themselves with people who helped them develop the spa.

These people were not only family members but also close associates: the spa manager V. Vlk, the proxy E. Tolnai, the lawyer JUDr. E. Majerčák, architects H. Böhm, Á. Hegedüs, E. Belluš and F. Wimmer, doctors MUDr. E. Weisz, MUDr. Š. Kollár and MUDr. E. Cmunt, notaries public of the town Piešťany A. Kajlich, the pastor and the mayors of Piešťany G. Štefanka and later A. Šindelár. The famous buildings such as “Robotnícky špitál” (the Workers’ hospital), “Kúpeľná dvorana” (the Spa Hall) opened in 1894, “Kúpele Františka Jozefa” (the Franz Josef Spa) opened in 1898, Pro Patria (1916), the Cyril spa house (1929), the Excelsior and Eden complex, present Jalta (1929), the Červená veža restaurant (1929) and the thermal swimming pool Eva (1934) were built under the management of the Winter family. The Thermia Palace Hotel and the Irma Spa (1912) were and still remain the most significant and most beautiful buildings of this period.

The honorary citizenship of the town of the Piešťany granted to Ludovít Winter in memoriam on 19 June 2002 expresses the esteem of the unique contribution of the Winter family to the development of Piešťany.

Rodina Winterová (zľava): synovia Imrich, František, otec Alexander, matka Henrieta, syn Ludovít, zať Kácser, dcéra Milka

Winter Family (on the left): sons Imrich, František, father Alexander, mother Henrieta, son Ludovít, son-in-law Kácser, daughter Milka

PIEŠTANY

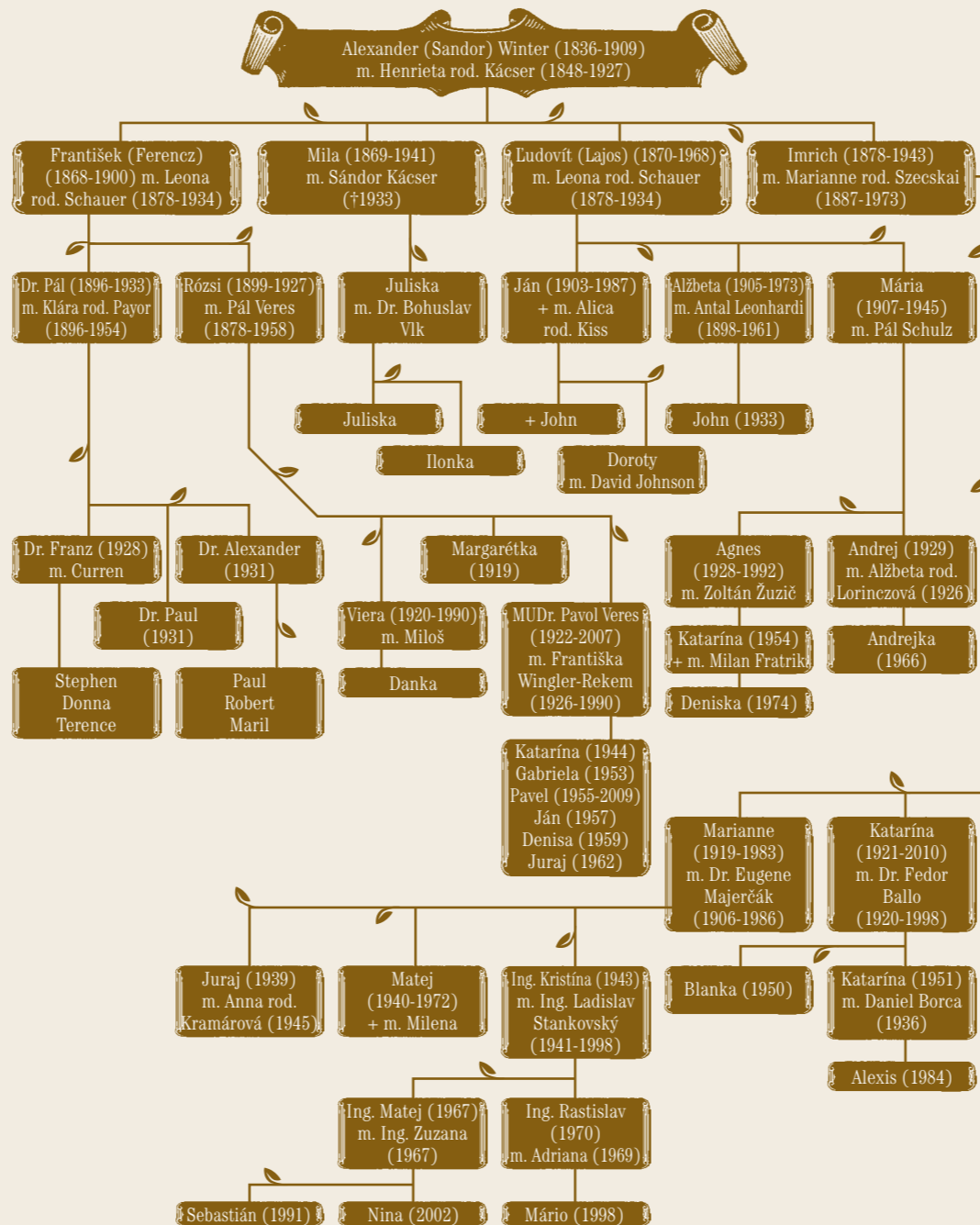
Nesporne najvýznamnejším prelomom v histórii Piešťan bolo rozvíjanie kúpeľov a mesta Piešťany rodinou Winterovcov. Vďaka realizácii jej skvelých nápadov sa Piešťany stali svetoznáme. Som šťastný, že môžem byť svedkom ďalšej prelomovej udalosti – prvého stretnutia potomkov Winterovcov. Verím, že bude z toho tradícia.

There is no doubt that the most significant breakthrough in the history of the City of Piešťany was spa and town developing by the Winter Family. Thanks to the implementation of their great ideas Piešťany became world-known. I am pleased to witness another breaking event – the first meeting of the descendants of Winter Family. I believe it will become a tradition.

Vitajte v Piešťanoch!
Welcome to Piešťany!

Remo Cicutto
primátor mesta Piešťany
Mayor of the City of Piešťany

Rodokmeň rodiny Winterovcov Winter's family tree

MEETING
of the Winter Family

STRETNUTIE
rodiny Winterovcov
Piešťany 18.-22.5.2011